Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой Үнэн

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной мартын 22 пятница № 67 (3068)

Сэн 10 мүнгэ.

„Стахановска хүдэлөөн тушаа, партийна органуудай хүдэлмэри болбол промышленностьдо—хүдэлмэриин стахановска методүүдые, транспорт дээрэ—папавинска методүүдые ба хүдөө ажахыда—ефремовско-герасимовска методүүдые шэнжэлэлгэдэ ба дэлгэрүүлгэдэ шэглүүлэгдэhэн байха ёhотой".

(XIV Областной партконференциин резолюциhаа).

ВКП(б)-эйн Обкомой отчетно доклад тушаа Бурят-Монголой парторганизациин XIV Областной партийна конференциин резолюци

ВКП(б)-эйн Бурят-Монголой Обкомой хүдэлмэри тухайда нүхэр Игнатьевай отчетно докладые [illegible] зүбшэн хэлсээд, XIV Областной партийна конференци тэмдэглэнэ:

ВКП(б)-эйн XVIII съездын историческа тогтоолнуудhаа үндэhэн гараhан зорилгонуудые үргэхын түлөө тэмэсэлэй результатда, Партиин Центральна Комитедээр ба нүхэр Сталинаар үзүүлэгдэдэг үдэр бүриин ехэ туhаламжын результатда,—Областной партийна организаци отчетно үе соогоо ажахын, культурна ба партийна байгуулалтын бүхы hалбаринуудта нилээд ехэ хүдэлмэри хээ.

Манай партиин генеральна линиие практическа хүдэлмэридэ үнэн шууд ба хазайлтагүйгөөр бэелүүлгэ болбол арадай дайсадые тасохихо, өөрынгөө зэргэнүүдые троцкистско-бухаринска ба буржуазно-националистическэ зарнуудhаа сэбэрлэхэ ба ажахын, культурна, тэрэшэлэн партийна байгуулалта дээрэ хэгдэhэн контрреволюционно хорололгын hорошолонгуудые усадхаха хэрэгтэ ехэхэн результадуудые туйлаха аргые парторганизацида олгоо.

Бурят-Монголой партийна организаци болбол отчетно үе соогоо өөрынгөө зэргэнүүдые Ленин—Сталинай хэрэгтэ эсэстээ хүртэр преданнэ нүхэдөөр гурба дахин олон болгожо, өөрынгөө зэргэнүүдэй монолитностиие бүхэжүүлэн, XIV Областной партийна конференцидэ урда урданайхидаа орхёо, идейнэ ба организационно хазараа бүри бүхэжэжэ, өөрынгөө большевистскэ штабые—ВКП(б)-эйн ЦК-е ба нүхэр Сталиние тойрон нягтаар жагсанхай ерэбэ.

Партийна зэргэнүүдэй ургалта болбол бүхы партийна хүдэлмэриие бүхэжэлгэтэй, шэнэ залуу кадрнуудые хүтэлбэрилхы тушаалнуудта зоримгойгоор дэбжүүлгэтэй, тиигээд Ленин—Сталинай агуу ехэ партида хизааргүйгөөр этигэн найдадаг болоhон олошадтай нягта холбоогой саашадаа шангадалгатай тааруулан зохилдуулагдаа гэжэ конференци констатировална.

Хүдэлмэридэхи дутуу дунданууды большевистскэ ёhoop критикэлэлгэ ба самокритикэлэлгын туг доро, дээдэ идейно-политическэ хэмжээдэ үнгэрhэн, эхин парторганизацинуудай отчетно-hунгалтын суглаанууд, районно партийна суглаанууд, районно ба городской партийна конференцинүүд болбол коммунистнуудай политическэ активностиин хэмжээлэшэгүй ургаhан тухай ба партийна органуудай хүдэлмэриин түлөө [illegible] харюусалгын ургаhан тухай гэршэлнэ.

ВКП(б)-эйн XVIII съездын тогтоолнуудые хүтэлбэри болгон, городой ба селогой парторганизацинууд болбол промышленностьда, транспорт дээрэ ба илангаяа хүдөө ажахыда партийна нүлөөгөө ба хүтэлбэрилхы үүргээ нилээд бэхижүүлээ, энэ хадаа стахановско ба герасимовска хүдэлөөнүүдэй саашадаа дэлгэрэлгэдэ, промышленна предприятинуудай, транспортын ба колхозуудай хүдэлмэринүүдэй нилээд hайжаралгада, үйлэдбэриингөө планууды [illegible] дүүргэлгэдэ туhалhан байна.

«ВКП(б)-эйн Историин Хураангы Курсын» хэблэгдэн гаралга ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй 1938 оной ноябриин 14-нэй ба 1939 оной августын 16-най үдэрэй тогтоолнууд болбол коммунистнуудай ба советскэ интеллигенциин идейно-политическэ хэмжээгэй саашадахи ургалтые, республикын ажалшадай политическэ активностиин нэмэтэ ургалтые үүсхээ.

Областной партийна организаци болбол коммунистнуудай ба партийнабэшэнүүдэй эбдэршэгүй Сталинска блогой гайхамшаг шэнэ илалтануудые бэелүүлhэн, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, тэрэшэлэн нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгалтануудые—тиимэ тон шухала массово-политическэ кампанинуудые амжалтатайгаар үнгэргэhэн байна.

Энээнтэй хамта, конференци болбол Областной парторганизациин хүдэлмэридэ ба ВКП(б)-эйн Обкомой хүтэлбэридэ серьезно дутуу дунданууд бии байна гэжэ тэмдэглэнэ.

ВКП(б)-эйн Обком болбол үйлэдбэриингөө планууда хүсэд дүүргэлтые 1939 ондо хангаагүй зарим промышленна предприятинуудай (ПВЗ, Джидастрой ба бусадай) хожомдохо ябадалые зайлуулха хүсэд хэмжээнүүдые абаагүй. Эдэ предприятинуудахи парторганизацинууд болбол предприятинуудай ажахын ажал ябуулгада хэгдэхэ контролиие мүнөө хүртэр хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ, тиихэдэнь ВКП(б)-эйн Обком ба тэрээнэй кадрнуудай таhаг энэ хэрэгтэнь парторганизацинуудта хүсэд туhаламжа үзүүлээгүй.

ВКП(б)-эйн Обкомой зүгhөө хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын нилээд hайжарhан ба тэрээнэй саашанхи хүгжэлтэнүүдтэнь амжалтануудай арсалтагүй байhан болобошье hаань, ВКП(б)-эйн Обком болбол 1939 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй планай хүсэд дүүргэлтые ба үндэр ургаса хангагша ефремовскэ агротехникые үргэнөөр дэлгэрүүлгые туйлаагүй байна. Отчетно үеын торшо соо республикын зарим машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэринь тон доодо хэмжээдэ байhыень конференци тусгаар тэмдэглэнэ.

Конференци болбол республикын элүүрые хамгаалгын ба арадай гэгээрэлэй органуудай хүдэлмэринүүдэй хэмжээгэй үшөөл бага байhыень, врачебнэ туhаламжын дутамаг байhыень, хүнзоной дунда ябуулагдадаг санитарно-гэгээрэлэй профилактическа хүдэлмэриин хангалтагүй байhыень, hурагшадай успеваемостиин тон бага байhыень ба hургуулиин гадаа тээхи хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин тон хангалтагүйгөөр табигдаhыень тэмдэглэнэ.

Өөрынгөө практическа хүдэлмэридэ, Обкомой организационно-инструкторска таhаг болбол коммунистнуудые большевистскэ хүмүүжүүлгын hургуули байгаа партийна суглаануудые наряар эмхидхэлгын асуудалнуудта хүсэд анхаралаа табяагүй.

ВКП(б)-эйн Обкомой пропаганда ба агитациин таhаг болбол коммунистнуудай, илангаяа хүтэлбэрилхы партийна ба ажахын кадрнуудай, политическэ гэгээрэлдэхи самотегые хүсэд зайлуулгые бодото дээрээ туйлаагүй; ВКП(б)-эйн райкомуудай пропаганда ба агитациин таhагуудые хүдэлмэришэдөөр бүридүүлхэдээ эрхим пропагандистнуудай кадрнуудые шэлэн абалгада анхаралтай хандалгые бэелүүлээгүй; кружогуудай ба пропагандистнуудай хүдэлмэриинь дутамагаар шалгадаг, шэнжэдэг ба опыдыень шэнжэн үзэдэггүй, мүн тэрэшэлэн партида шэнээр абтагшадай хүмүүжэлэй ба марксистско-ленинскэ хатуужалай асуудалнуудта саг үргэлжын контроль ба хүтэлбэри эмхидхээгүй байгаа.

Шэнэ кадрнуудые хүтэлбэрилхы тушаалнуудта дэбжүүлгээр ехэхэн хүдэлмэри ябуулха зуураа, ВКП(б)-эйн Обком ба тэрээнэй кадрнуудай таhаг болбол тэдэниие наряар шэнжэн мэдэхэ ба тэдэнэй ургалта, хүмүүжэлдэ шухала условинуудые байгуулха ябадалнуудые эмхидхээгүй.

Городто ба зарим районуудта оборонно хүдэлмэриин бараг жэшээнүүдэй байбашье, бүхы республика соо абажа үзэбэл, оборонно хүдэлмэри үшөө хангалтагүйгөөр табигданхай байна.

Нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгалтануудhаа хойшо нилээд сагай үнгэрhэн байбашье hаань, Соведүүдэй хүдэлмэри тон аалияар шэнэдхэн эмхидхэгдэнэ, Соведүүдэй дэргэдэ байгуулагдаhан саг үргэлжын комиссинуудай заримань хүдэлмэридөө мүнөө хүртэр үшөө эхилжэ ороодүй байна гэжэ конференци тэмдэглэнэ. Соведүүд болбол ажалшадай хэрэглэлые хангагша культурно-байрабайдалай учреждениүүдэй хүдэлмэридэ ба село, тосхонуудые болбосон культурна болголгын асуудалнуудта эрид оролсоогүй байна.

ВКП(б)-эйн XVIII съездын тогтоолнуудые дүүргэлгээр комсомолой хүдэлмэриин hайжарhан байбашье hаань, комсомольцуудай ба союзнабэшэ залуушуудай дундахи хүмүүжэлгын хүдэлмэри үшөөл hулаар табигданхай, «hургуулидахи хүдэлмэри тухай» ВЛКСМ-эй ЦК-гэй X пленумэй тогтоол тон аалияар бэелүүлэгдэнэ. ВКП(б)-эйн Обком ба партийна организацинууд болбол комсомолой хүдэлмэриие үшөө дутамагаар хүтэлбэрилнэ, комсомольско организацинуудта үдэр бүриин туhаламжа үзүүлнэгүй.

Профсоюзна организацинууд хүдэлмэрөө тон мууса табиhан байбашье hаань, тэрээниие ВКП(б)-эйн Обком хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилөө. Олонхи профсоюзна организацинууд хадаа хүдэлмэриин стахановска методүүдые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ба профсоюзуудай члэнүүдэй культурно-байра байдалай условинуудые hайжаруулха хэрэгтэ предприятинуудай ба учреждениүүдэй хүдэлмэриин гол шухала асуудалнуудай хажуугаарань гарана.

XIV Областной партийна конференци **тогтооно**:

Партиин Областной Комитедээр отчетно үе соо ябуулагдаhан политическэ линиие зүб ба практическа хүдэлмэриень хангалтатай гэжэ мэдэрхэ.

Конференци болбол промышленность тушаа парторганизациин түрүүшын ээлжээнэй зорилго хадаа продукциие саашадань дээшэлүүлхын, зарим промышленна предприятинуудай хүдэлмэридэхи гээгдэлые эрид усадхахын ба гүрэнэй планууды хүсэд дүүргэхын түлөө тэмэсэл байха ёhотой гэжэ тоолоно.

Конференци болбол промышленна предприятинуудай хүдэлмэридэ контроль бэелүүлхэ тухайда партиин уставай эрилтэнүүдые ба XVIII съездын историческа тогтоолнуудые бодото хэрэгтэнь саг үргэлжэ ба хэлбэрилтэгүйгөөр бэелүүлхыень, тэрээгээрээ үйлэдбэриин бүтөөсын ургалтые, продукциин өөрынь үнэ доошоруулгые ба тэрээнэй шанарай hайжаралтые туйлахыень ВКП(б)-эйн Обкомые ба партиин бүхы члэнүүдые уялгална. Алтанай ба вольфрамова промышленностиин предприятинуудай, паровозо-вагонно ба судоремонтно заводуудай хүдэлмэридэ тусгаар анхарал табигдаhан байха ёhотой, эдээнэй хүдэлмэриин гээгдэлдэ богонихон болзор соо эрид эсэс табиха хэрэгтэй.

Конференци болбол барилгын материалнуудые, үргэн хэрэглэлгын товарнуудые ба эдеэ хоолой продуктнуудые үйлэдбэрилэн гаргалгые максимальна дээшэлүүлхын зорилгоор, ажалшадай эрилтые хангаха ёhотой оёдолой ба бусад мастерскойнуудай сетьнүүдые үргэдхэхын зорилгоор, нютагай промышленностиие ба промысловой кооперациие бүхы хэмжээгээрэнь хүгжөөхэ тухайда партиин XVIII съездын тогтоолые большевистскээр бэелүүлгэдэ бүхы партийна, советскэ ба ажахын организацинуудай анхаралые хандуулна.

Тэрээнhээ гадна, үргэн хэрэглэлгын товарнуудые союзна ба федеративна удхашанартай предприятинуудай үйлэдбэрилэн гаргалгые нилээд дээшэлүүлгэдэ анхаралаа хандуулха шухала байна.

Конференци болбол, вагонуудта ашаа тээлгэ ба буулгалгаар сутка бүриин планууды дүүргэлтые туйлан, энээнтэй хамта транспорт дээрэхи авариинуудые бүрин усадхалгада тусхай анхарал хандуулан, түмэрзамай транспортын (Восточно Сибирскэ түмэр замай 4-дэхи отделени) хүдэлмэриие хүтэлбэрилгөө шангадхахыень ВКП(б)-эйн Обкомые ба коммунистнууд - транспортнигуудые уялгална.

Конференци болбол, бюджетно-сметнэ, финансова ба гүрэнэй дисциплиные наряар сахихын түлөө, гүрэнэй зөөринүүдые ба материальна үнэтэ зүйлнүүдые максимальна экономилхын ба гамнахын түлөө тон эрид тэмэсэл сонсохохыень ВКП(б)-эйн Обкомдо ба бүхы парторганизацинуудта тусгаар даалгана.

Хүдөө ажахын тушаа, партийна конференци болбол 1940 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй планай зайлашагүй дүүргэлтые, ВКП(б)-эйн ЦК ба СССР-эй СНК-гэй 1939 оной июлиин 8-най тогтоолтой хүсэд зохилдуулан фермэнүүдые укомплектовалха планай хүсэд дүүргэлтые хангаха хэмжээнүүдые дары абахыень ВКП(б)-эйн Обкомые ба районуудай парторганизацинуудые уялгална. Малнуудтаа ветеринарна харууhые шангадхан, халдабарита эпизоотическа үбэшэнгүүдые хүсэд усадхаха ябадалые тусгаар контрольдо абаха. Түрүү луговодууд-герасимовцуудай опыдуудые хэрэглэлгын үндэhэ hуури дээрэ 1940 ондо бүхы малнуудаа шэрүүн тэжээлээр ба дулаан байрануудаар хүсэд хангалгые туйлаха.

Конференци болбол, хабарай тарилгада бэлэдхэлые 1940 оной апрелиин 1-дэ дүүргэхыень бүхы партийна, советскэ ба газартаряалангай органуудта дурадхана, кондиционно үрэhые колхоз бүриин 100 процент байгуулхын тула эрид хэмжээнүүдые абаха шухала байhанда, тракторнуудай ремонтые дүүргэлгэдэ, элдэб профессинүүдэй, илангаяа механизаторска кадрнуудые дээдэ шанаргайгаар бэлэдхэлгэдэ, мүн моридые ба морёор шэрэгдэдэг инвентариин бэлэдхэлдэ анхаралыень хандуулна.

Конференци болбол, хүдөөажахын хүдэлмэринүүдэй, тарилгын, пар хахалалгын ба таряа хуряалгын бүхы ябасые тусгаар контрольдо абахыень ба 1940 оной хүдөөажахын жэлэй амжалтатай дүүргэлтые хангахыень ВКП(б)-эйн Областной ба аймагуудай Комитедүүдтэ даалгана. Тэрээнтэй хамта, культурануудые тарилгын, харууhалгын ба хуряалгын дээдэ агротехникые наринаар сахин, овощно, техническэ, бахчевэ культуранудай, мүн просын, гречухын ба ногоонуудай тарилгын планууды колхоз бүриин, бригада бүриин зайлашагүй дүүргэлгэдэ анхаралые хандуулха.

Партийна конференци болбол, МТС-эй хүдэлмэринүүдые үндэhөөрэнь hайжаруулхыень машинно-тракторна станцинуудай коммунистнуудhаа эринэ, 1940 ондо тракторна хүдэлмэринүүдэй планууды дүүргэлтые хангахаар тиимэ хэмжээябуулганууды хараалан зохёохыень ВКП(б)-эйн Обкомые уялгална.

Обкомой, Горкомой, Райкомуудай ба худалдаа эрхилэгшэ учреждениүүдэй ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай бүхы парторганизацинуудай тусгаар анхарал хадаа магазинуудта ба столовонуудта үнэхөөрөө культурна советскэ худалдаа эмхидхэлгэдэ шэглүүлэгдэhэн байха ёhотой. Мүнөө байгаа магазинуудай, столовонууд ба ларегуудай сетиие богонихон болзор соо санитарна байдалтай болгохо ба энэ сетиие саашадань үргэдхэлгые оролдохо шухала.

Стахановска хүдэлөөн тушаа, партийна органуудай хүдэлмэри болбол промышленностьдо—хүдэлмэриин стахановска методүүдые, транспорт дээрэ—папавинска методүүдые ба хүдөө ажахыда—ефремовско-герасимовска методүүдые шэнжэлэн үзэлгэдэ ба дэлгэрүүлгэдэ шэглүүлэгдэhэн байха ёhотой. Энээнэй зорилгоор, промышленность, транспорт ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй совещаниинуудые саг үргэлжэ үнгэргэхэ шухала. Олонстаногуудта хүдэлмэрилгын ба профессинүүдые зохилдуулан нэгэдхэлгын опыдуудые бүхы хэмжээгээрэнь дэлгэрүүлгэдэ, мүн малажалые хүгжүүлхэ планууды амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ ехэ удхашанартай луговодууд-герасимовцуудай хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ тусгаар анхарал табигдаhан байха ёhотой.

Партиин XVIII съезд дээрэ нүхэр Сталинай үгэhэн заабариhаа ба ВКП (б)-эйн ЦК-гэй 1939 оной ноябриин 16-най тогтоолhоо хараа абажа, партиин ургаха хэрэгтэ,—партиин составай саг үргэлжын hайжаралгые үргэлжэлүүлхэ, түрүү хүнүүдые, түбхын түрүүндэ, промышленность ба транспорт дээрэхи гол профессинүүдэй хүдэлмэришэдhөө, хүдөө ажахыда хүдэлмэрилдэг комбайнернууд ба трактористнуудай тооhоо, промышленность ба хүдөө ажахыда хүдэлмэрилдэг ба хүдэлмэри дээрээ шалгагдамал түрүү эхэнэрнүүдые партида хандуулгаар, түрүү хүнүүдые индивидуальна шэлэн абалгада тусгаар анхаралаа табиха.

Конференци болбол, партийна хүдэлмэридэ активнаар хабаадалсалгада залуу коммунистнуудые үргэнөөр элсүүлэн, тэдэнэй дундахи хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие шэнэдхэн табилгые хангахыень ВКП(б)-эйн Обкомдо дурадхана. Политическэ ба ажахын асуудалнуудаар залуу коммунистнуудай дунда регулярна хөөрэлдөө үнгэргэдэг эхин парторганизацинуудай опыдые дэлгэрүүлхэ. Коммунистнуудай большевистскэ хүмүүжүүлэй hургуули болоhон, партийна суглаануудта наряар бэлэдхэлгые хангаха, суглаанай зүблэхэ зүйлнүүдые олонтоото асуудалнуудаар даражархингүйгөөр, тэндэ табигдаhан асуудалнуудые зүбшэлгэдэ ба шиидхэлгэдэ партиин бүхы члэнүүд ба кандидадуудай активна хабаадалсалгые туйлаха.

Партийна пропагандаар, конференци болбол, коммунистнуудай политическэ гэгээрэлэй хэрэг тушаа самотегтой тэмэсэлэй саашанхи амжалтануудай гол услови болгон, түрүүшын ээлжээндэ хүтэлбэрилхы партийна кадрнуудай, марксизм - ленинизмые гүнзэгыгөөр шудалалгые хангахань шухала гэжэ тоолоно. Марксизм-ленинизмын пропагандын гол шухала метод болоhон лекцинүүд хадаа соносогшодой бэлэдхэлэй хэмжээе хараада абангүйгөөр уншагдадаг практикын усадхалгые туйлаха. ВКП(б)-эйн ЦК гэй 1938 оной ноябриин 14-эй үдэрэй заабаритай зохилдуулан, бага түлбэритэй лекцинүүдэй эмхидхэлгые үргэнөөр практиковалха.

ВКП(б)-эйн историие өөhэдөө үзэгшэдтэ индивидуальна консультаци эмхидхэлгые эрид hайжаруулха, энээнэй тулада, консультацинуудые ба нүхэрэй хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэлгээр активна хүдэлмэри ябуулавгүй, харин хэн туhаламжа эригшааб, гээд пассивна хүлеэжэ hуудаг, партийна кабинедүүдэй хүдэлмэриие үндэhөөрэнь хубилгаха шухала.

Пропагандистска кадрнуудые саашадаа бэлэдхэхын зорилгоор, теоретическэ бүри hайн бэлэдхэлтэй нүхэдүүдые пропагандистнуудта дэбжүүлэн, областной ба мүн районно семинарнуудые саг соонь хододоо зарлалгые үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй. Лекцинүүдэй шанарта гол анхаралаа хандуулан, зарим лекцинүүдые пропагандистнуудай өөhэдэйнь зүбшэн хэлсэлгые эмхидхэн, пропагандистнуудай хүдэлмэридэ үдэр бүриин контроль бэелүүлхэ.

Конференци болбол, ВКП(б)-эйн историие өөhэдөө үзэгшэдтэ туhаламжануудые—лекцинүүдые ба статьянуудые өөрынгөө хуудаhанууд дээрэ толилон, марксизм-ленинизмын пропагандын хэрэгтэ өөрынгөө хүдэлмэринүүдые үндэhөөрэнь hайжаруулхыень, мүн пропагандистнууд, коммунистнуудай, ба марксистско-ленинскэ теориие өөhэдөө үзэгшэдэй хүдэлмэриин опыдуудые хамтадхаха ба дэлгэрүүлхыень республиканска газетэнүүдтэ дурадхана.

ВКП(б)-эйн XVIII съездын шухала заабаринуудай нэгэн—массануудые коммунистическэ хүмүүжүүлгын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын зорилгоор, конференци болбол, hунгуулиин кампаниин үедэ хэрэглэгдэhэн, массын дундахи большевистскэ агитациин бүхы формонуудые ба методүүдые үргэнөөр хэрэглэн, ажалшадай дунда агитационно хүдэлмэриин максимальна дэлгэрэлгые хангаха шухала гэжэ тоолоно.

Хүгшэн ба залуу кадрнуудые зохилдуулан хэрэглэлгын сталинскэ принципые бэелүүлэн, тэдэниие хүдэлмэридэ тон зүбөөр хэрэглэлгые туйлан, коммунистнуудые наряар шэлэн абалгые ба дэбжүүлгые үргэлжэлүүлхэ. Зүгөөр лэ, кадрнуудые ганса дэбжүүлгээр хизаарлахагүй, харин тэдэниие практическа хүдэлмэри дээрэнь үдэр бүри шалган хараха ба тэдээндэ саг үргэлжын туhаламжа үзүүлхэ.

Конференци болбол, партиин Айкомууд ба Райкомуудай военнэ таhагуудай хүдэлмэриие ВКП(б)-эйн XVIII съездээр тодорхойлогдоhон зорилгонуудай хэмжээдэ хүртэр үргэжэ, тэдэнэй хүтэлбэрилгые эрид hайжаруулхыень Айкомууд ба райкомуудай военнэ таhагуудта дурадхана.

Конференци болбол массово-оборонно организацинуудай хүдэлмэридэ бүхы коммунистнуудай активна хабаадалгые туйлан, военнэ специальностьнуудые шудалалга тухай асуудалые бүхы коммунистнуудай урда табижа, эдэ организацинуудые шалгагдамал, военнэ хэрэгые мэдэдэг ба дурладаг хүнүүдээр бүхэжүүлхые эринэ.

Конференци болбол, комсомолые партиин хүтэлбэрилгые зарим партийна организацинуудай сэгнэдэггүй практикые буруушаана, энэ хадаа социалистическэ байгуулалтын ехэнүүд зорилгонуудые шиидхэлгэдэ залуушуудые эмхидхэжэ шадаагүйн ябадал мүн гэжэ энээниие харана.

Комсомолтой өөрынгөө барисаае үдэр бүри бүхэжүүлэн, партийна организацинууд болбол хүдэлмэридэхи большевистскэ дүршэлдэ комсомольцуудые hурган, тэрээнэй ургалтые үдэр бүри ба анхаралтайгаар харан, эрхим комсомольцуудые хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэн, тэдэниие сэхэ хүтэлбэрилхэ ёhотой.

Профсоюзуудай массово-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие шангадхалгада, хүдэлмэришэд ба служащинуудай культурно-байрабайдалай условинуудые hайжаруулха ба тэдэниие массово-политическэ хүдэлмэридэ элсүүлхэ тухай тэдэнэй оролдолгодо тусгаар анхарал хандуулагдаха ёhотой.

Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие эрид hайжаруулха ябадалда, гол түлэб, түшэглэн, сельскэ, районно ба городской Соведүүдэй бүхы депутадуудые активна советскэ хүдэлмэридэ хандуулха.

Конференци болбол, өөрынгөө практическа хүдэлмэридэ революционно hэрэмжые үшөө улам бүри дээшэлүүлхыень, мүн капиталистическэ хүреэлгэ тухайда хододоо hанахыень ба империализмын троцкистско-бухаринска ба буржуазно-националистическэ агентнуудай hүйдхэлэй хүдэлмэриин фактнуудhаа партиин хэhэн тэдэ урогууд тухай хэзээдэ мартахагүйень бүхы партийна организацинуудhаа эринэ.

Партиин XVIII съездын тогтоолнуудаар зэбсэглэгдэhэн; коммунизмын түлөө тэмэсэлэй гениальна Сталинска планиие гартаа абаhан; тиигээд арадай дайсадтай тэмэсэл соо хатуужаhан; Ленинско-Сталинска Центральна Комитедые тойрон нягта жагсанхай, Бурят-Монголой партийна организаци болбол хүдэлмэриингөө дутуу дунданууды критика ба самокритикые үшөө бүри үргэнөөр ябуулха ба ВКП(б)-эйн XVIII съездын тогтоолнуудай ба манай багша ба вождь, агуу ехэ Сталинай историческа заабаринуудай саашадаа амжалтатайгаар дүүргэлгые хангаха байна.

МОСКОВСКО ОБЛАСТНОЙ VIII БА ГОРОДСКОЙ VII НЭГЭДЭМЭЛ ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ

МОСКВА, мартын 17. (ТАСС). Московско областной VIII ба городской VII нэгэдэмэл партийна конференциин заседани дээрэ мандатна комиссиин доклад соно согдобо.

Районно городской партийна конференцинүүд дээрэ, Московско областной ба городской нэгэдэмэл партийна конференциин түрүүшын делегадта партиин ба арадай агууехэ вождь нүхэр Сталин һунгагдаа гэжэ докладчик нүх. Федотов мэдээсэбэ. Делегадууд болбол энэ мэдээсэлые нэрьемэ бэ үни удаан апплодисментнүүдээр угтаһан байна. Конференциин делегадуудта нүхэд Молотов, Ворошилов, Каганович, Калинин, Андреев, Микоян, Жданов, Хрущев, Берия, Шверникгэй нэгэндүүгаар һунгагдаһан тухай мэдээсэл тон ехэ баяраар угтагдаба.

Московско областной ба городской нэгэдэмэл партийна конференци дээрэ шиидхэхы голосой эрхэтэй 798 делегадууд ба зүбшэхэ голосой эрхэтэй 174 делегадууд һунгагдаһан байна. Һунгагдаһан делегадууд болбол партиин 235279 члэнүүдэй ба ВКП(б) эйн члендэ 99260 кандидадуудай түлөөлэгшэдэнь болоно.

Конференциин делегадуудай состав хадаа, нүхэр Федотов хэлэнэ, тон ехэ политическэ һургуулиие гараһан ба олон янзын ажал'ябуулгада баян опытые абаһан, большевистскэ кадрнуудай ехэ ургалтые харуулна.

Мандатна комиссиин доклалай баталагдаһанай һүүлдэ, ВКП(б) эйн МК ба МГК-гэй секретарь нүх. Щербаковай отчетно доклад ба ревизионно комиссинуудай отчетно докладууд тушаа прениүүд үргэлжэлбэ.

ВКП(б) эйн Куйбышевска райкомой секретарь нүх. Шахова болбол Наркомадуудай ба советскэ учрежденинүүдэй парторганизацинуудай хүдэлмэридэ анхарала бага хандуулдаг байһандань партиин Московско городской комитедтэ зааһан байна. Тэрээнһээ гадна, ВКП(б)-эйн Коминтерновскэ райкомой секретарь нүх. Миронов өөрынгөө үгэ соо энээн тухайда хэлэбэ.

Московско городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитэдэй түрүүлэгшэ нүхэр Пронин болбол столицые реконструкцилгын сталинскэ планай дүүргэлгэ тухай, энэ хүдэлмэридэ партиин Центральна Комитедэй ба нүхэр Сталинай үдэр бүхэнэй анхарал ба туһаламжа тухайда хэлэбэ. Конференци дээрэ ВКП(б)-эйн МГК-гэй секретарь нүх. Макаров, «Большевик» журналай редакциһаа—нүх. Юдин, ВКП(б)-эйн МК-гэй секретарь нүх. Максимов, ба Горбуновай нэрэмжэтэ заводой парткомой секретарь нүх. Макаров, НКВД эйн Московско областной управлениин начальник нүх. Кубаткин, партиин Мытишинскэ райкомой секретарь нүх. Мартынов ба бусад үгэ хэлэбэ.

Конференциин үдэшын заседанида нүхэд Ворошилов, Л. Каганович, Микоян ба Димитров хабаадалсабад.

Конференци болбол агууехэ Сталинай үнэн соратник ба советскэ правительствын толгой Вячеслав Михайлович Молотовто амаршалгые тон ехэ баяраар абаһан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй VI сессиин хүндэлэлдэ

Орехово-Зуево, мартын 19. Текстильщигүүд болбол СССР-эй Верховно Соведэй VI сессидэ үйлэдбэриин бэлэгүүдые бэлэдхэнэ. Ореховско хлопчато-бумажна комбинадай коллектив болбол сессиин нээгдэхэ үдэр хүртэр квартальна планаа бэлзорһоо урид дүүргэхын түлөө тэмэсэжэ байна. Мартын арбандолоон үдэрэй торшо соо, комбинат болбол ээрэлгын планиие 106,4 процент, бүд нэхэлгээр—101,4 процент дүүргэбэ. Волковай нэрэмжэтэ, бүд нэхэлгын фабрика һайнаар хүдэлмэрилнэ. 200 ткачихануд хадаа мартын 29-дэ зорюулан шэнэ бэлэгүүдые бэлэдбэ. Һарын эхинһээ хойшо планһаа үлүүлэн 250000 метр бүд үгэбэ.

Махач Кала. Сессиин хүндэлэлдэ, Хасав Юртовско ба Бабаюртовско районуудай колхознигууд болбол 20 километр утатай Кушбар гэжэ уһалалгын канал үргэдхэлгые болзорһоо 18 үдэр урид дүүргэбэ. 180000 кубометр газар малтагдаа. Хүдэлмэринүүдтэ 2200 хүн хабаадаа.

Канал болбол . 5000 гектар газарые уһалха арга олгоно.

ПРИЗЫВНИГҮҮД САНАШАДАЙ СОРЕВНОВАНИ

ЧЕЛЯБИНСК. Мартын 13-ай һүни санаар ябалгын призывнигүүд-санашадай областной военизированнэ соревновани дүүрэбэ. Соревнованида областиин 18 районуудай командануд хабаадаа. Эрхим результадуудаар Магнитогорскын команда нэгэдэхи һуури, Каменскын санашад хоёрдохи һуури эзэлбэ.

НҮҮРЬЭШЭДЭЙ НЭГЭ БҮЛЫН БРИГАДА

КИЗЕЛ. Рудничная шахтын забойщик Г. Семкин болбол өөрынгөө бүлын члэнүүдһээ бүридэһэн нүүрһэшэдэй бригада эмхидхэбэ. Шахтадань нүх. Семкинэй хүтэлбэри доро тэрэнэй эхэнэр, эсэгэнь, хоёр аха дүүнэрэнь ба баһа түрэлхидэйнь нэгэ эхэнэр хүдэлмэрилнэ. Бригадань үдэр бүхэндэ планаа 200-230 процент гүйсэдхэнэ.

КОМСОМОЛОЙ АЖАХЫДА БОЛЬШЕВИСТСКЭ ЖУРАМ БАЙГУУЛХА

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй тогтоолой ёһоор, Бурят Монголой комсомольско организаци болбол 1939 оной июлиин 1 һээ эхилжэ, хуушан образецын комсомольско биледүүдые 1938 оной шэнэ образецээр һэлгэжэ захалһан байна.

Комсомольско ажахыда большевистскэ журам байгуулхын ба ВЛКСМ-эй члэнүүдэй, кандидадуудай учедые һонордхон тодорхойлхын тула хэгдэһэн, комсомольско документнүүдые һэлгэлгэ хадаа республикын бүхы эхин организацинуудай урдань тон харюусалгатай зорилгонуудые табяа. Тиигэбэшье, зарим айкомуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол энэ зорилгые бэелүүлхын тула серьезно анхаралаа табяагүй байна. Нимэһээ, эдэнэр хадаа комсомольско биледүүдые һэлгэлгые самотегто табиһан ба энэ хүдэлмэриин угаехэ эмхидхэлэй-политическэ удхашанартай байһые ойлгоогүй. Жэшээлхэдэ, Зэдын айком (секретаринь нүхэр Миронов) болбол үнгэрэгшэ табан һарын хугасаа дотор оройдоо 240 биледүүдые һэлгээ. ВЛКСМ-эй ЦК-гэй тогтоолой ёһоор 1938 оной сентябриин 1 болотор биледүүдые һэлгэлгые дүүргэхэ уялгатай байһан аад, тус райкомой хүтэлбэрилэгшэд энэ тогтоолые бэелүүлээгүй. Комсомолой айкомой секретарь нүхэр Миронов хадаа комсомольцуудтай һайтар танилсаагүйгөөр хэдэн комсомольско биледүүдтэ гараа табяад, хэрэг эрхилэгшэ нүхэр Трутневадэ үгэһэн ба тэрэнь колхозуудта тараажа үгэһэн ушарнууд үзэгдэһэн байха юм. Энэ ушарһаа тус аймаг дотор 180 комсомольцууд биледүүдээ һэлгээдүй байна.

Баһа, Иволгын ба Түнхэнэй аймагуудай комсомольско организацинуудта биледүүдые һэлгэлгын хүдэлмэри болошогүйгөөр удаашруулагдана. Эдэ аймагуудай хүтэлбэрилхы комсомольско хүдэлмэрилэгшэд болбол энэ шухала хэрэгтэ большевистскэ анхаралаа дары табиха ёһотой.

Гадна, мүнөө хүртэр зарим райкомуудай ба ВЛКСМ эй эхин организацинуудай комсомольско ажахыда, ямаршье журам байгуулагдаагүй. Иволгын райкомдо, эхин организацинуудай суглаануудай протоколнууд суглуулагдажа хадагдаагүй ба хүтэлбэрилэгшэдэнь эдэ хэрэгүүдтэ хайша хэрэгээр хандадаг байна.

Закаминай аймагай олон эхин организацинуудай члэнүүд ба члендэ кандидадууд болбол учетно книгэнүүдтэ оруулагдаагүй байха юм. Энэ аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи комсомольско эхин организациин 38 члэнүүдэйнь оройдоо 11-нь учетно книгэдэ оруулагдаһан байна. Иимэнүүд фактнууд бусадшье аймагуудай комсомольско эхин организацинуудта үсөөн бэшэ үзэгдэнэ.

Большевистскэ партиин XVIII историческа съездын ба ВЛКСМ-эй ЦК-гэй VIII-IX пленумэй һүүлээр комсомольцуудай ба бүхы залуушуудай үйлэдбэриин ба политическэ активностинь угаехээр ургаа. Манай эхэ ороной залуушууд бүхэн хадаа Ленинско-Сталинска комсомолой зэргэдэ ороод, үйлэдбэриин үндэр бүтөөсын түлөө амжалтатайгаар тэмэсэхые эрмэлзэнэ.

Зүгөөр, зарим айкомууд ба комсомольско эхин организацинууд болбол залуушуудай комсомолдо ороходонь, тэдэнэй хэрэгые саг соонь, тодо һонороор оформилдоггүй байна. Зэдын аймагһаа 70 хүнүүд ВЛКСМ-эй зэргэдэ октябрь һара соо (1939 оной) абтаад, мүнөө хүртэр комсомольско документнүүдээ абаагүй байһаар.

Комсомолой райкомууд ба эхин организацинууд болбол шэнэ абтаһан комсомольцуудай дунда политическо-массова хүдэлмэриие һулаар ябуулна. Энээнэй результадта комсомольско дисциплиные хазагайруулха ба биледүүдээ үгы болгохо ушарнууд үзэгдэнэ. Биледүүдые һэлгэлгын результадта, манай республика соо 200 биледүүд ба гансахан Иволгын аймагта 20 биледүүд үгы болгогдоһон ушарнууд элирүүлэгдэбэ ВЛКСМ-эй Бичурай айком болбол комсомолой дисциплиные ба уставые хазагайруулһан 30 комсомольцуудые комсомолһоонь гаргаа. Эдэ дутуу дунданууд болбол комсомолой зарим райкомуудай ба эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһыень гэршэлнэ.

Һаяхан, ВЛКСМ-эй Б.-М. Обком болбол комсомолой ажахые гуримшуулга тушаа асуудалаар инструктивна совещани үнгэргэһэн байна. Энэ совещаняар айкомуудай эмхидхэлэй-инструкторска таһагуудые эрхилэгшэдтэ ба бусад комсомольско хүдэлмэрилэгшэдтэ тодо заабаринууд үгтөө.

Мүнөө, райкомууд ба эхин организацинууд хадаа комсомольско документнүүдые һэлгэлгые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхын ба комсомольско ажахыда большевистскэ журам байгуулхын түлөө практическэ хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

САХАРОВСКИЙ—ВЛКСМ-эй Обкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһагые эрхилэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Селенгын аймагай, Сталинай нэр… колхозой түрүүлэгшэ Зоригтуев, бригадир Дандаров ба… лэгшын орологшо Бадмаев гэгшэд хабарай тарилгын хүдэ… нүүдэй план табижа байна. (Михайловай фото)

СССР эй СНК-гэй дэргэдэхи Экономсоведэй даалгабаряар (1940 оной февралиин 8-най №… тогтоол) баталнаб: СССР-эй газартаряаланг… Арадай Комиссар Бенедиктов.

1940 оной февралиин 22.

1940 он доБурят-Монголой АССР до… орооһото культурануудые ба тари… ногоонуудые сортооронь районлол…

(СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи, орооһото культу… нуудай сорт шалгалгые эрхилхэ Госкомиссяар аб… БМАССР-эй Совнаркомоор харагдаба)

1. Районуудые республикын зононуудта дооро заагдаһэн ёһоор хубаалгые баталха:

I ЗОНА—тайгын. Аймагууд (районууд): Баргажанай, Кабанскын ба Тунхэнэй.

II ЗОНА—губи талын (центральна). Аймагууд (районууд): Зэдын (хойто хубинь ба Цагаан-Уһанай МТС), Заиграйн, Иволгын, Кяхтын (Кяхтын МТС). Мухар-Шэбэрэй ба Тарбагатайн.

2. Дооро заагдаһан сортовой районлолгые культуранудаарань абха:

НАМАРАЙ ХАРА ТАРЯАН. Республика соо: таригдажа болохонь—нютагай эрхим сортнууд. Республика соо, үйлэдбэридэ ажахын сэгнэлгын тула—Долинска, Онохойско (намарай).

ХАБАРАЙ ШЭНИИСЭ Зона I: таригдажа болохонь—Лютесценс 62, Гарнет. **Зона II:** гол шухалань—Лютесценс 62. **Зона III:** гол шухалань—лютесценс 62; таригдажа болохонь—Леда А-47, 1 дэхи зонодо үйлэдбэридэ ажахын сэгнэлтын тула—Фильгия Тулун ЗА-32, 2 дохи ба гурбадахи зонодо—Смена.

ОВЕС Зона I ба II: гол шухалань — „Золотой дождь", Тулунска—86-5. **Зона III:** гол шухалань—„Золотой дождь"; таригдажа болохонь—Тулун 86-5. 1-дэхи зонодо үйлэдбэридэ ажахын сэгнэлгын тулада—Енисей Е—101, **3-дахи зонодо**—Онохойско—А-547.

ХАБАРАЙ ЯЧМЕНЬ Зо… гол шухалань—Вимор; тари… болохонь — Червонец, ню… эрхим сортнууд. **Зона II** б… таригдажа болохонь—Черв… нютагай эрхим сортнууд. … республика соо үйлэдбэридэ… хын сэгнэлгын тула—О… ко В—566.

ПРОСО. Зона I ба II: т… дажа болохонь—нютагай … сортнууд. **Зона III:** тари… болохонь—Казанска 506, ню… эрхим сортнууд. 1-дэхи з… үйлэдбэридэ ажахын сэгнэ… тула—Омско 9; **2-дохи зо…** —Долинска 12 (Карагандинска…

ГРЕЧУХА. Республика … гол шухалань—нютагай Б… Монголой.

ГОРОХ. Республика … таригдажа болохонь—„Капи…

АЖАГЛАЛТА: дээрэ заа… гүй аймагуудта (… нуудта) сортну… районлолго болбол … шалгалгын мэдээн… үгы байһан дээ… хэгдэбэгүй. Эдэ аймаг… та (районуудта) эн… урда тээ таригдаһан … нууд таригдажа б… байна.

СССР эй СНК-гэй дэргэд… орооһото культурану… сорт шалгалгые эрхилхэ… комиссиин түрүүлэг… орологшо—МАРИНИЧ.

РЕМОНТЫЕ … УДААРУУЛНА…

ВКП(б)-эйн Обкомой ба БМА… эй Совнаркомой тогтоолой ё… МТС-үүд болбол тракторна … кын ба хүдөөажахын ма… зэбсэгүүдэй ремонтые 1940 … мартын 1-дэ дүүргэхэ болз… байгаа. Теэд, Үчөөтэйн МТС … бол мартын 9 хүртэр үшө… тракторнуудые ба 14 тракт… сеялкэнүүдые ремонтлоодүй … на. Тэрэ саанаа, ремонтло… һон тракторнуудайнь шанар… муу гэжэ, шалгалтын комис… элирүүлэгдэбэ. Подшипни… муугаар табигданхай ба тра… рай элдэб жэжэхэн частьн… олоороо дутуу. Мүн, горючи… хатуу түлишын асуудалну… хоёрдохи ээлжээндэ орхино. Т… пэй результадта хабарай тар… гын үедэ хэрэглэгдэхэ горючи… ехээр дутуу ба газогенерато… тракторнуудай түлишэ оройдоо… бэлэдхэгдээгүй байна.

Энэ МТС-эй дирекци ба п… организаци болбол ремонтни… дай дунда массово-политиче… хүдэлмэриие хангалтагүй… табиһан, хүдэлмэришэдтөө һ… услови байгуулаагүй, ажа… зүбөөр эмхидхээгүй—эдэ х… хабарай тарилгада муу бэлэ… лэйнь шалтагаанууд бол…

МТС-ынь директор … Ильченко ба ахалагша меха… нүх. Крижановский гэг… «запасна частьнууд дутана» г… шалтаад лэ, тарилгада һайн бэ… хэл хангахын тула тодорхой … жээнүүдые абанагүй.

Г. Жерба…

ВЫБОРГ, СЕРДОБОЛЬ, КЕКСГОЛЬМ

(СПРАВКА)

Советскэ Союзай ба Финляндиин хоорондын мирнэ договороор хоёр оронуудай хоорондо гүрэнэй шэнэ хилые байгуулагдаба. Договорой хоёрдохи статья соо заагдаһанай ёһоор, Карельскэ перешеек болбол Выборг городтоёо, Выборгскэ заливтаяа ба аралнуудтаяа, Ладожско нуурай баруун ба хойто эрьенүүд Кексгольм, Сердоболь, Суоярви городуудтаяа, Финскэ заливдахи хэдэн аралнууд, Меркярвиһаа зүүгээрхи территори Куслаярви городтоёо, Рыбачий ба Средний хахад аралнуудай зарим хубинь СССР-эй территориин составта оробо. Финлянди болбол, Финскэ заливта орохо үүдые агрессиһээ хамгаалжа шадахаар уһан-сэрэгэй базануудые тэндэ байгуулхынь тулада, Ханко хахад аралые ба тэрэшадарайнь далайн территориие аралнуудтайнь, 30 жэлэй болзороор Советскэ Союзда арендээр үгэхөө зүбшөөһэн байна.

Финскэ залив ба Ладожско нуурай хоорондо байдаг, Карельскэ перешеек, Ладожско нуурай баруун ба хойто эрьенүүд, Меркярвиһаа зүүгээрхи территори болбол Ленинград, Мурманск городуудта ба Мурманска түмэр замда дүтэ байгаа гол шухала стратегическэ районууд болоно.

Карельскэ перешеегые хүсэтэ бэхижүүлэгдэмэл район болголгодо географическа условинуудань туһалаа. Олон тоото харгынуудтай газар, олонтоото нуурнууд (Суванто, Муолаа, Юяряпяян) ба мүрэнүүд (Вуокса, Тайпале ба бусад) болбол эндэ бэхижүүлгын хүсэтэ линиие байгуулгада хэрэглэгдэһэн байна. Сердобольһоо 40 километр газарта байһан, Ладожско нуур дээрэхи Валаам арал хадаа баһал ехэ бүхэлэгдэмэл пункт байгаа.

Барилгые субсидировалагша империалистическэ державануудай томонууд военнэ специалистнууд болбол хэдэн олон жэлэй торшо соо, уйтахан Карельскэ перешеек дээрэ түмэрбетонно бүхэжүүлгэнүүдые—артиллерийскэ ба пулеметно пунктнуудые байгуулһан байна. Эндэ хэдэн хүсэтэ лининүүд ба бүхэжүүлгэнүүд байгуулагдаһан байгаа

Баатар Улаан Арми болбол дабагдашагүй гэжэ буржуазигаар тоологдоһон «Маннергеймын линиие» сүмэсохин гараа. Социализмын ороной зүрхэтэ баатарнууд, эхэ ороной үнэн хүбүүд хадаа энэ линиин «дабагдашагүй» тухай үгэнүүдые үнэһэн тоброг болгон һалгаа.

Мартын 13-най үдэр, бүхэжүүлгын линиин һүүлэй тулгуури—Выборг абтаһан байна.

Выборг—80000 гаран хүнзонтой промышленна центр, далайн томо порт. Выборг болбол Выборгскэ заливай эхиндэ байдаг ба Койвисто гэжэ нарин, ута хахад аралаар Финскэ заливһаа холо болонхой. Гражданска дайнай үедэ, интервентнүүд болбол Койвисто аралай районие тулгууритай пункт болгон ба военнэ флот байлгахын тула хэрэглэһэн байна. Дайсадай корабльнууд хадаа Кронштадай түрүү фортнуудые Койвистын районһоо буудадаг байгаа. Койвисто болбол һалхин ба штормоһоо халхалагданхай; далай тээшээ ороһон Сейскаари ба Лавонсаари аралнуудай ашаар, далайһаа гэнэтын добтолго хэхэ аргатай байна. Выборг болбол гүнзэгы бэшэшье һаа, һайнаар хамгаалагдаһан гаваньтай, Выборгскэ заливые Финскэ заливтай холбоһон уйтахан проливай дүтэ шадар, Выборгһээ баруун-урда 12 километр газарта Уурас порт бии, эндэ томо томо суднонууд ородог байна.

Выборг болбол тэрээниие ехэ Сайменскэ системэтэй холбоһон, Сайменскэ каналай адагта байдаг, энэ каналаар хэдэн зуун километр газарта пароходууд ябадаг байна. Финскэ заливаар ба Сайменскэ каналаар пароходуудай ябахаһаа гадна, Выборгын зүг бүхэнһөөнь 5 түмэр ба 7 шоссейнэ харгынууд ородог. Выборгһээ баруун тээшээ нэгэ харгы Хельсинки ошодог; зүүн хойшоо—Сердоболь тээшэ нэгэ харгы ошодог; Выборгһээ зүүн тээшээ,зүүн-урагшаа ба урагшаа 3 түмэр харгынууд ошоно: 1) Ленинград тээшэ, 2) Койвисто дээгүүр гарадаг Приморско харгы, ба 3) Карельскэ перешеегэй тэг дундань байдаг Валкярви тосхон хүртэр харгы.

Ладожско нуур—Европодохи эгээн ехэ нуур. Тэрэ хадаа Финляндидахи эгээ ехэ Сайма нуурһаа 10 дахин ехэ, Женевскэ нуурһаа 32 дахин ехэ. Ладожско нуур болбол 207,5 километр утатай ба 130 километр үргэнтэй. Нуурай бүхы площадь—18000 квадратна километр. Нуурай хойто эрьенүүдэнь ехэ шулуутай ба ой модоор баян олонтоото аралнуудтай. Ладожско нуурһаа гансал Нева мүрэн гарадаг аад, Вуоксу, Волхов ба Свирь мүрэнүүд ородог байна. Нуурай хойто хажууда байдаг ехэхэнүүд аралнууд хадаа Валаамска аралнууд болоно (главна аралань—Валаам ба 40 баахануд аралнууд). Ехэ аралайнь площадь 150 квадратна километр. Ладожско нуурай баруун эрьедэ ойрохон Коневоц гэжэ ба аралай зүүн-хойто эрьеын райондо Мантсисаари аралнууд бии.

Ладожско нуурай баруун ба хойто эрьенүүд дээрэ байдаг томо городууд—Кексгольм ба Сортавала. Кексгольм болбол (5000 шахуу хүнзонтой) Вуоксу мүрэнэй адагта, Ладожско нуурһаа гурбан километр газарта байна. Ладожско нуурай эрьедэ байдаг дээрэһээнь, эндэ загаһанай промысел ба оймодоной промышленностиин предприятинууд хүгжэнхэй.

Сердоболь (5000 хүнзонтой) город болбол Ладожско нуурай зүүн-хойто эрьедэ, гайхамшаг һайхан газарта байна. Целлюлозно завод ба саарһанай фабрика бии. Сердоболь шадар рудагай уурхай олдобо.

Хадын малтамалай промышленностиин главна центр—Питкерянта хадаа Ладожско нуурай зүүн-хойто эрьедэ байдаг.

Договорой ёһоор, Советскэ Союзда ороһон, Финскэ заливдахи аралнуудай тон ехэ арал—Гогланд болбол Финскэ заливай эгээн үргэн газарта, Эстониин эрьеһээ 40 километртэ байна.

Мүлиһэтэ океанай эрьедэхи Рыбачий ба Средний хахад-аралнууд болбол 4 километр шахуу үргэн перешеегээр холбогдонхой. Энэ районда уһан хадаа Гольфштромын влияняар хүрэдэггүй.

Советскэ Союзда арендээр үгтэһэн, Ханко хахад арал болбол Финляндиин эгээн урда эрьедэ байдаг ба Финскэ заливта оролгын оборонодо түрүүшын ээлжээнэй удхашанартай байна. Ханко болбол хүрэдэггүй порт ба пароходой якорьта байхадаш зохид газар болохо дээрэһээ, тон ехэ стратегическэ удхашанартай байна. Эндэ навигаци бүхэли жэлдээ шахуу үргэлжэлдэг. Ханко порт хадаа бүхэли флодые багтаажа шадахаар ехэ.

* * *

Советскэ арад болбол Финляндитай батал һан мир тухай мэдээсэлые агуу ехэ баяраар угтаба. Советскэ Союзай хүсэһэн зорилгонь бэелүүлэгдэбэ. Сэсэн Сталинска политикын ашаар, Ленинградай, Мурманскын ба Мурманска түмэр замай аюулгүйнь хангагдаба.

Харюусалгата редактор
Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора — 3-44; отв. секретаря — 3-23; зав. отд. партийной жизни — 7-55 (2 зв.); зав. сельхоз отд. — 7-55; зав. отд. кадров — 5-…

Типография НКМП Бурглавлит № 363